

DOMOLJUB

ŠTEV. 21.

V LJUBLJANI, DNE 25. MAJA 1932

LETO 45

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljub«, naročnina, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljub« v Ljubljani.

V samopomoči je naša rešitev!

Socialno vprašanje vedno rešujemo. Ali pa smo ga že rešili? ... Mnogo o tem pišemo in govorimo. Koliko pa smo ga s tem pisanjem in govorjenjem izboljšali?

Medtem ko si učenjaki razbijajo glave o vprašanih dela, kapitala, vrednosti osebne lastnine, obresti itd. — je potrebno, da si mi drugi rokave zavijamo in v roke pljunemo ter z dejansko pomočjo pod pazduho sežemo onim, ki imajo težke borbe za obstoj.

Samopomoč — to je rešilna beseda v borbi za življenje. Ne mislimo s tem zloglasne »Vzajemne samopomoči«, ki so žalostno skrahirale, pač pa resnično in solidno samopomoč. »Pomagaj si sam in pomagaj ti bo Bog!« Ta beseda je in ostane vedno resnična. Ne pričakujmo pomoči od katerega kralja Matjaža, »ki spi in bo spal pod zvonjot Le nase se moremo in moramo zanesti. Sami si pomagajmo!

En način samopomoči je združništvo. Kaka gospodarska moč je v združništvu, ni treba šele razglabljati. Kaj bi bili mi danes brez združništva? Drugi način samopomoči pa je zavarovanje. Dočim je prvi način pri nas v polnem razvoju, zavarovanje še davno ni tako razvito, kakor bi bilo želeti in bilo potrebno.

Zavarovanje proti požaru je že precej splošno. In ponočna palača »Vzajemne zavarovalnice« v Ljubljani glasno govori, da tudi mi v tem oziru nismo zadaj. A zavarovanje za druge slučaje nesreče in nezgode, za druge razmere in potrebe: za dote in doživetje in za slučaj smrti je še daleko premalo razvito. Ljudje izobraženih stanov, ki nimajo druge zanesljive preskrbe, so večinoma zavarovani, ljudstvo pa splošnega zavarovanja še ne zna dosti ceniti, kakor dalj časa ni znalo ceniti in ni čutilo potrebe po zavarovanju proti požaru. A zakaj naj bi bili preskrbljeni samo oni, ki imajo itak ugodnejše pogoje za življenje; tiati pa, ki so preskrbe najbolj potrebni, naj bi bili nepreskrbljeni? Vse ljudstvo naj se, kar najbolj mogoče zavaruje! Zavarovanje mora postati splošna ljudska navada!

V naprednejših deželah je ta navada že vpeljana; pri nas je treba tej navadi med ljudstvom šele gaz delati. Zavarovanje postaja merilo splošne izobrazbe poedinih narodov. Znano je, da bi bil rajni dr. Krek skoro tepen, ko je oznanjeval potrebo splošnega zavarovanja. Danes je med ljudstvom dokaj dozorelo že drugo prepričanje. Seveda

manjka v tem oziru še popolnega umevanja in trezne razsodnosti. Ljudje se še premalo zavedajo, da brez nič ni nič, da za »kovačac« ne morejo dobiti »jurjac«. Morda kak srečen posameznik, nikdar pa celota. Kje se bo jemalo? Kdor zna samo do pet šteti, je lahko preračunal, da način ukinjenih »Samopomoči« mora voditi do propasti. Mogočna stavba se ne stavi na lesen postav, ampak na cementiran temelj. Zavarovanje mora biti trdno, solidno!

Taka zavarovalna ustanova, ki stoji na solidnem temelju, je »Karitas«. Ime sicer ni preveč srečno izbrano, a stvar je dobra in vredna, da ji vsa naša javnost obrača svojo pozornost. Doslej se je omejevala »Karitas« samo na posmrtninsko zavarovanje. Mislil o tem načinu posmrtninskega zavarovanja je prišla iz Nemčije, kjer se je porodila in se goji baš v okviru Karitativne (dobrodelne) akcije; odtod njeno ime. Iz Nemčije je prišla v Avstrijo, kjer se je v par letih sijajno razvila in od dne do dne lepše prospeva. Vsak mesec priraste približno 10.000 novih članov. Ti vedo ceniti veliko važnost zavarovanja!

Končno je prišla misel tudi na slovenska tla. Zal, da baš v času, ko je bilo ljudstvo omamljeno od zlatih obljub »Samopomoči«. Vse je vrelo tja in nekako pomilovalno gledalo na »Karitas«, pri kateri ni bilo izgleda na kake »kšefte«. Kakor pa so bili ljudje prej omamljeni od »Samopomoči«, tako so zdaj bridko razočarani in nezaupni čes, da so tudi pri »Karitas« lahko podobno opeharjeni, kakor so bili pri »Samopomoči«. Toda »Karitas« ne špekulira na lahkovernost ljudi ter ima krepak temelj in močno, neporušljivo zaledje v »Vzajemni zavarovalnici«, ki jamči za vsa izplačila. »Karitas« ničesar ne obeta, česar dati ne more; kar pa obljubi, to tudi drži.

Ako po drugih deželah te vrste zavarovanje naravnost sijajno prospeva, bi bilo znamenje nezrelosti našega ljudstva, ako bi se tega solidnega načina zavarovanja ne oprijelo prav tako, kakor se ga je drugod. Tukaj ni mesto, da bi se pojasnili in odstranili vsi pomisleki, ki morda še vladajo proti temu zavarovanju, češ, da je predrago itd.; v teku časa pa se bodo vsi ti pomisleki in ugovori razpršili. Vse je točno in vestno proračunjeno in nikjer ne morejo nuditi ugodnejših pogojev, kakor jih daje »Karitas«. Kdor več obeta, kakor more dati, ta slepi.

Zeli in pričakuje pa se, naj bi od tega posmrtninskega zavarovanja »Karitas« storila

še korak dalje. Uvedla naj bi za male ljudi zavarovanje tudi za druge slučaje in potrebe: za dote in za doživetje. S tem bo zrasel pomen in važnost »Karitas« za široke mase našega ljudstva nedogledno. Zavarovan biti za starost in za druge potrebe. Kaj se to pravi, to more presoditi, kdor malo pogleda in pomisli, v kakem položaju je večina naših delavskih ljudi na starost, v slučaju onemoglosti in drugih slučajih velike potrebe, recimo pred poroko, ali ko hoče kdo začeti novo podjetje, ki mu ima dati eksistenco, pa nima kaj v roke vzeti. Naš največji socialen delavec, dr. Krek, je to prvi izprevidel in že v onih letih potrebo splošnega zavarovanja ljudstva oznanjal. Kar se takrat še ni dalo izvesti, to naj se izvrši sedaj, ne sicer prislilni potom, marveč svobodno. Pričakovati je, da bo naše ljudstvo toliko zrelo, da bo uvidelo in znalo prav ceniti velikansko važnost zavarovanja, in se samo odločilo zanj. Kake blagodejne posledice bi imelo, če bi bili zavarovani za starost naši poslji, hlapci, dekle, delavci, bajtarji in tudi gruntarji, ko bodo za delo in službo onemogli ali bodo dali gospodarstvo iz rok. Pretiran beg z dežele v mesta bi se izdatno omejil, ko bi ljudje imeli prijetno zavest, da bodo na stara leta imeli brezskrbno, mirno življenje. Tudi nesrečno izseljevanje bi v veliki meri lahko prenehalo; misel, saj imam doma preskrbo za starost zagotovljeno, bi ljudi držala in vezala na domačo zemljo. In toliko bi bilo starim ljudem prihranjene bridkosti, koliko prepričanega prepira po družinah, kjer se pogostokrat bije grda vojska med starimi in mladimi za izgovorjenih kos kruha! ...

Treznost in varčnost sta dva zanesljiva temelja ljudskega blagostanja. Zavarovanje pa je le urejen način varčevanja. Splošno zavarovanje je neprecenljiva vrednost za ljudstvo. Lahko se meri glede važnosti z združništvom. Naj bi to spregledalo ljudstvo v celoti; naj bi uvidela predvsem inteligenca, ki je v neposredni dotiki z ljudstvom — da rečemo naravnost: duhovščina — naj bi ljudem pojasnjevala važnost zavarovanja in mu žla pri tem na roko, kakor mu gre tudi pri drugih narodih, kjer je zavarovanje v najlepšem cvetu.

Splošno zavarovanje bo dokaz zrelosti našega ljudstva in bo velik kos praktične rešitve socialnega vprašanja; bo prava socialna trdnjava našega naroda.

(Po »Slovenec« z dne 12. maja 1932, št. 108.)

KUPUJTE PRI TVRDKAH,
KI INSERIRAJO V »DOMOLJUBU«!

ODPOČIJTE SI VAŠE NOGE

v naši udobni, lahki in zračni letni obutvi.

39.-

Vel. 18—26 Vrsta 4441-05

Za deklice: Zračni, lahki platneni polčevlji z gumijastim podplatom in okusno obliko. Neobhodno potrebni za poletje.

49.-

Vrsta 2944-00

Sandale, ki ne žulijo niti nog niti žepa. Otroške št. 22—26 Din 39.—, št. 27—34 Din 49.—, ženske št. 35—38 Din 59.—, moške št. 39—46 Din 69.—.

69.-

Vrsta 2145-09

Lahki in udobni ženski čevlji iz sivega platna z zaponko in elastičnim gumijastim podplatom. Za mal denar veliko zadovoljstva.

VEČ SLUŽBE.

Trudimo se, da Vas kar najboljšje postrežemo, ne samo z dobro in ceneno obutvijo, temveč skrbimo, da Vas postrežemo popolno in ceneno tudi z ostalimi potrebščinami za Vašo obutvijo in Vaše noge.

V VSEH NAŠIH PRODAJALNAH DOBITE DOBRE IN CENENE NOGAVICE. MOŠKE DIN 5.—, ŽENSKÉ DIN 9.—.

n Kal pri St. Janu. Častilec sv. Antona Padovanskega naznanjamo, da bo razun o sv. Antonu in sv. Martinu na Kalu tudi vsako kvaterno nedeljo sv. maša ob desetih, ob dveh popoldne pa litanije. Prvič bo v nedeljo, 22. maja. K obilni udeležbi vabljeni.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebšćine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Kože v stroj

vse vrste na podplate, notranjike, črno in rujačo gornje usnje, blank, kosmato podlogo i. t. d. sprejema J. Lavrič, usnjarija, St. Vid pri Stični. Surove kože pošljite na postajo Stična.

Parcela v izmeri 13.600 m² na pročaj ob ljubljanski cesti blizu kemične tovarne. — Vprašati: Vidovdanska cesta št. 9. Zayetišće sv. Jožefa.

Mlinarja samostojnega sprejemam za kmečki mlin. Prednost ima žagar. Naslov pod št. 7371.

Malo posestvo na Crnučah pri Ljubljani se prodaja za 65.000 Din. Poizve se: Glinice, Tržaška c. 1/1, Ljubljana.

Posojila brez obresti za odkup zemljiško-knjižnega dolga in nakup posestva podeljuje »Zadruga«, Ljubljana, poštni predal 307. Išče potnike!

Izgubila se je mlada lovska psica, bele barve z rjavimi lisami, sliši na ime »Pika«. Obvestila se prosijo na naslov: Lotrič Anton, lovski čuvaj, Dražgoše št. 41.

Trpežne in poceni

čevlje. Vam nudi Jernej Jeraj, Zaprage, pošta Smlednik. Prodaja tudi po sejnih

Vajenca ki ima veselje izuščiti se krojaštva, sprejema. Oskrba lahko v hiši. — Ahčin Frane, Domžale.

Roso za Din 15.— in najnovejši klopni stroj samo pri Fr. Stupica, železnica, Ljubljana, Gosposvet-ska cesta 1.

Posestve 14 orolov na prostovoljni dražbi na prodaj 25. maja ob dveh v Zelim-ljah 40, Ig.

Kroparilnice, kotle za žganjekuho, vseh velikosti, prvovrstne, razprodajamo po zelo nizki ceni. — Pišite na: Kotlarka, pošta Sent Vid nad Ljubljano.

Proda se lep 15 mesecev star bik, temne barve, krepko razvit, od prav dobre mlekarice. Zupnišće Topla reber pri Starem logu.

Kupim posestvo Ponužbe na podružnico »Slovenca«, Jesenice — pod št. 20. — 40.000 Din.

Vsak trgovec, obrtnik, gospodar, gospodinja poseti

XII. Ljubljanski velesejem

Zakaj!

Ker nudi največji pregled vseh potrebšćin v gospodarstvu, orien-tacijo cen blaga

polovično vožnjo na železnici, popust na parobrodih 700 razstavjalcev, 40.000 m² razstavišća

Izdelki celokupne industrije, pohištvo, oficijelna razstava Poljske republike, higijenska razstava, razstava perutnine in kuncev, tujsko-romelna razstava, razstava Prijateljev prirode v stanovanju. — Legitimacije po Din 30.— se dobe pri vseh večjih denarnih zavodih, župnih in občinskih uradih, večjih postajah Dravske banovine in biljetarnah »Putnik«. — Prenočišća preskrbljena

KOLESA

nova in rabljena vedno na zalogi in vsi nadomestni deli. Cene nizke. Popravila prvovrstne izdelave.

Mehanična delavnica STANE RAKOŠ

Ljubljana - Moste Društvena ul. 2

Pisma. ki so ga dosegla!

Trgovskega pomočnika Kovača je opozoril prijatelj na razpisano službo šefa večjega mednarodnega podjetja v Beogradu. V razpisu je bilo med pogoji navedeno obvladovanje nemščine v govoru in pisavi.

V Beograd si je Kovač že dolgo želel. Služiti v prestolnici in še kot šef večjega podjetja, ni kar si bodi!

Pa je prejel Kovač te dni dolgo pričakovano pismo iz Beograda. Ko ga je prebral, mu je bilo kakor da jih je dobil a kolom po glavi. Pismo se je glasilo:

Beograd, 14. maja 1932.

... Kljub že dolgo sklenjenemu miru se še vedno sovražno gledate z Nemčijo. Vaša nemščina je, žal, taka, da mora vsakemu Nemcu vzkipeti kri. Zaenkrat Vas še ne moremo nastaviti. Priporočamo Vam, da se pričnete vaditi v konverzaciji. Najbolje je, da si takoj poiščete učitelja z malim oglasom v »Slovenca«...

Ta oglas v rubriki »Pouk« stane 9.— Din. Vsaka beseda 50 par.

Pouk v nemščini

in konverzaciji iščem v večernih urah. — Ponudbe pod št. »Brezhibna nemščina« na upravo »Slovenca«.

Tak mali oglas bi veljal v Domoljubu 35 Din, za stalno Domoljubove naročnike pa le 18 Din.

„Veliki z malimi oglasi!“

Popolnoma zastoni

Vam pošljemo naš najnovejši manufakturni cenik, kateri Vas bo prepričal o strahnem padcu cen: Neobeljeno platno m Din 4.50, Belo platno m Din 5.50, Okafort m Din 7.25, Modrovina (Druck) m Din 8.25, Delen m Din 9.50, Volneni delez m 2.5 Din, Svila gladka m Din 18.—, cvetličasta m Din 18.—, Hlačovina m Din 9.50, Štof m Din 27.—, id. Perje kg Din 12.—, Odeja Din 28.—, Blazina (podzglavnik) Din 45.—, Slamnjata Din 25.—, Modroc Din 225.—, zložljivi vrtni stol Din 40.—, id. Prva gorenjska razpisateljica **IVAN SAVNIK, KRANJ 68**

Brinje v najboljši kakovosti ima oddati Fran Pogačnik

Ljubljana, Dunajska cesta št. 67, nasproti mitnice

Prometni zavod za premog d. d. Ljubljana

prodaja po najugodnejših cenah in samo na debelo

Premog: domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe

Kovaški premog vseh vrst

Koks, ltvarniški, plavžarski in plinski

Brikete.

Prometni zavod za premog d. d. o Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 15, I. n. vstr.

V vsako hišo »Domoljuba«!

Izdajatelj: Dr. Franc Kulovec.

Urednik: Jože Košiček.

Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čeč.